

Arviointikertomus 2025

Kysymykset ja vastauskohdat

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2025 ja liite 1

Asiakirjaan on koottu arviointikertomuksessa kunnalle osoitetut kysymykset sekä liitteen 1 lausuntopyynnössä esitetyt kehittämiskysymykset. Kunkin kysymyksen alle on varattu tila vastaukselle.

1. Arviointikertomuksessa kunnalle esitetyt kysymykset

1. Mihin toimenpiteisiin kunta aikoo ryhtyä monipuolisen vuokra-asuntotarjonnan lisäämiseksi Toivakassa?

Arviointikertomuksen kohta: 3.3. Kiinteistöosaakeyhtiö Toivakanhaka

Vastaus:

Tarkastuslautakunta kysyi vuosien 2023 ja 2024 arviointikertomusten yhteydessä, mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä monipuolisen vuokra-asuntotarjonnan turvaamiseksi Toivakassa. Kysymykseen vuonna 2024 annettu vastaus on yhä voimassa.

Kiteytyksenä todettakoon, että Toivakan kunta tukee merkittäväällä tavalla vuokra-asuntotarjontaa Toivakan kunnassa. Vuonna 2024 kunta myönsi KOY Toivakanhakalle 631.590,62 euron vapaaehtoisen akordin sekä 76.000,00 euron de minimis –avustuksen.

Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2025 kokouksessaan 16.12.2024. Yksi Kiinteistö Oy Toivakanhakalle asetuista toiminnallisista tavoitteista vuodelle 2025 on, että se tarjoaa myytäväksi ne kiinteistöt, joiden peruskorjaukseen yhtiön taloudellinen tilanne ei riitä, ja joihin on mahdollista, saada markkinatoimija tai kiinteistökehittäjä. Tavoitetasona on yhtiön laatiman talouden tervehdyttämissuunnitelman toteuttaminen ja yhtiön koon sopeuttaminen sen taloudelliseen kantokykyyn.

Toivakanhaka asetti kaksi Haka V:n taloa myyntiin huutokaupat.com-sivustolle vuoden 2024 lopussa. Myyntiehdossa oli maininta, että myyjä pidättää oikeuden hyväksyä tai hylätä korkein tarjous sekä, että huutokauppaan voi osallistua myös henkilökohtaisesti paikan päällä jättämällä myyjälle tarjouksen.

Toivakanhaka sai tarjouksen, joka koskee koko Haka V:n rakennuskantaa (Poikkitie 2, Vanhansillantie 12 ja 14). Koska Haka V on toiminnallisesti yhtenäinen kokonaisuus (lämmitys ja vesi- ja jätevesi), myyjä on katsonut tarkoituksenmukaiseksi koko Haka V:n myynnin.

Toivakanhakan hallitus on päättänyt kokouksessaan 16.1.2025 myydä Poikkitie 2, vanhansillantie 12 ja 14 (yhteensä 15 asuntoa) liittymineen hintaan 65.000,00 euroa. Koska tarjous koskee koko Haka V:tä tontteineen, kunnanhallitus arvioi ostotarjousta myös kokonaisuutena. Kokonaisuudesta on saatu tarjous 71.713,15 €, josta tontin osuus 6.713,15 €. Ostettava määräala kiinteistöstä 850-405-76-28 Metsäsilta on n. 8800 m². Kunnanhallitus päätti hyväksyä Toivakanhakan hallituksen myyntipäätöksen ja myydä ko. määräalan kiinteistöstä hintaan 6713,15 €.

Vuoden 2025 aikana Toivakanhakan hallitus ja Toivakan kunta kävivät keskusteluita KOY Toivakanhakan laatiman talouden tervehdyttämissuunnitelman toteuttamisen ja yhtiön koon sopeuttamisen jatkamisesta sen taloudelliseen kantokykyyn nähden. Samalla keskusteluissa oli vahva läsnä Toivakan kunnan hyväksymä KOY Toivakanhakan omistajastrategia. Omistajastrategiaan on kirjattu tavoitteeksi turvata Toivakan kunnan alueella monipuolinen ja kohtuuhintainen vuokra-asuntotarjonta.

Yksi Kiinteistö Oy Toivakanhakalle asetuista toiminnallisista tavoitteista vuodelle 2025 on, että se tarjoaa myytäväksi ne kiinteistöt, joiden peruskorjaukseen yhtiön taloudellinen tilanne ei riitä, ja joihin on

mahdollista, saada markkinatoimija tai kiinteistökehittäjä. Tavoitetasona on yhtiön laatiman talouden tervehdyttämissuunnitelman toteuttaminen ja yhtiön koon sopeuttaminen sen taloudelliseen kantokykyyn.

Toivakanhakan hallitus ja Toivakan kunta jatkoivat vuoden 2025 aikana talousarvion toiminnallisten tavoitteiden suunnittelua vuodelle 2026 siten, että tavoitteena on arvioida muita mahdollisia myytäviä kohteita, jonka kautta yhtiön taloudellinen tilanne suhteessa olemassa olevaan kiinteistömassaan paranee.

Toivakan kunnanjohtaja ja KOY Toivakanhakan puheenjohtaja keskustelivat 12.12.2025 tapaamisessa Toivakan kunnantalolla Uudensillantie 17 B rakennuksen myynnistä. Toivakan kunta puolsi KOY Toivakanhakan hallituksen esitystä kyseisen rakennuksen asettamisesta myytäväksi.

KOY Toivakanhaka järjesti julkisen tarjouskilpailun, joka operoitiin SP-kodin tarjoaman palvelun kautta. Tarjouskilpailu avattiin joulukuun 2025 aikana, ja se päättyi 15.1.2025. KOY Toivakanhakan hallitus esittää kunnalle, että Haka 1 (Uudensillantie 17, 41660 Toivakka) myydään saadun tarjouksen mukaan hintaan 24.000 euroa.

Asian käsittely jatkui 16.2.2026 kunnanhallituksessa, jossa kunnanhallitus Kunnanhallitus päättää evästää yhtiökokousedustajaa hyväksymään Toivakanhakan hallituksen myyntipäätöksen.

Toivakan kunnalla ei ole taloudellista mahdollisuutta rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja, mutta KOY Toivakanhakan talouden tervehdyttämistoimet osaltaan vastaavat vuokra-asuntojen tarjontaan. Kunta on aktiivisesti kannustanut eri yhteyksissä omakotitalojen myyjiä harkitsemaan myös omakotitalojen vuokraamisen vaihtoehtoa, ja omakotitalojen vuokraaminen on yleistynyt aktiivisen vuorovaikutuksen ja asian esille nostamisen seurauksena. Vuoden 2025 aikana kunta on käsitellyt lukuisia kertoja vuokra-asuntojen tarjonnan lisäämistä ja kartoittanut mahdollisia asiasta kiinnostuneita rakennuttajia.

Toivakan kunta selvittää syksyn 2026 aikana keinoja lisätä vuokra-asuntotarjontaa eri tavoin. Toimenpiteinä ovat jatkaa yksityisen rakennuttajan etsimistä kerrostalohankkeeseen, jolla vastattaisiin erityisesti ikääntyneiden ihmisten asuntotarpeeseen.

Toisena toimenpiteenä on selvittää mahdollisuus pienimuotoiseen rivi- tai paritalouudisrakentamiseen Toivakanhakan kautta, jolla vastattaisiin sekä perheasuntojen tarpeeseen että toteutetaan Toivakanhakan talouden tervehdyttämisohjelmaa. Asiasta on tehty taustaselvitystä ja käyty omistajapoliittinen keskustelu KOY Toivakanhakan hallituksen sekä kunnan välillä.

Kolmas toimenpide on kunnan Raksaraha-kokeilun jatkamisen selvittäminen siten, että Raksarahakokeilua jatkettaisiin määräajan (1.6.2024-31.5.2027) jälkeen siten muokattuna, että sitä voitaisiin kohdentaa omakotitalojen remontoimiseen vuokrattavaksi asetettavien kohteiden osalta. Tällä toimenpiteellä tavoiteltaisiin Toivakan asuntokannan arvon ylläpitämistä ja kehittämistä, vuokra-asuntotarjonnan lisäämistä ja yksityisten omakotitalo-omistajien kiinnostuksen lisäämistä omakotitalojen vuokraamista kohtaan. Omakotitalojen korjaus- ja remointitoimet lisäävät myös paikallista palvelukysyntää, joka tukee osaltaan paikallista työllisyyttä ja elinkeinotoimintaa.

2. Mihin toimenpiteisiin kunta aikoo ryhtyä osaomistamansa yhtiön valokuituverkon markkinoimiseksi ja sen hyötyjen esille tuomiseksi kiinteistöjen omistajille?

Arviointikertomuksen kohta: 3.5. Muu merkittävä omistus: Keski-Suomen Valokuituverkot Oy

Vastaus:

Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa Keski-Suomen Valokuituverkot Oy:n toimintaan ovat rajalliset. Kunta on yhtiökokousedustajansa kautta nostanut asian keskusteluun yhtiökokouksessa, ja kunta on ollut yhteydessä suoraan yhtiön toimitusjohtajaan asiassa. Tärkeimmät toimenpiteet liittyvät Keski-Suomen valokuituverkkojen näkyvyyden edistämiseen kuntamarkkinoinnin sekä kuntatapahtumien yhteydessä sekä vuorovaikutukseen yhtiön operatiivisen johdon sekä yhtiökokouksen kanssa. Yhtiö tekee yhteistyötä omistajakuntien kanssa palvelutarpeiden ennakointiseksi, asiakkaiden kanssa palveluiden kehittämiseksi sekä viranomaisen ja muiden alan toimijoiden kanssa verkon turvallisuuden ja yhteensopivuuden takaamiseksi.

Toivakan kunta pitää tärkeänä, että Keski-Suomen Valokuituverkot Oy:n toimintaa ohjaa omistajapolitiikka, jossa korostuu kuntien pitkäjänteisesti omistama valokuituverkkoyhtiö, jonka ydintehtävänä on rakentaa ja ylläpitää korkealaatuista, alueellisesti kattavaa valokuituverkkoa sekä tarjota korkealaatuista ja kustannustehokkainta tietoliikenne- ja tietotekniikkapalveluita kuluttajille, yrityksille, taloyhtiöille ja muille toimijoille. Tämänkaltaisen omistajapolitiittinen linjaus varmistaa osaltaan sen, että yhtiö toimii liiketaloudellisesti kannattavasti ja investoi verkon kehittämiseen kestäväällä tavalla. Yhtiö myös toteuttaa nykyaikaista ja vaikuttavaa markkinointia ja viestintästrategiaa, joka tukee verkon käyttöasteen kasvattamista.

Omistajapolitiikka ja Toivakan kunnan näkemys omistajapolitiikan linjauksista toimii pohjana yhtiön strategialle ja johdon toimille myös viestinnässä ja markkinoinnissa.

3. Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä strategisten tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan jatkuvuutta uhkaavien riskien, kuten saavuttamattomien kasvutavoitteiden, avainhenkilöriskien ja ulkoisten uhkien varalta?

Arviointikertomuksen kohta: 4.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Vastaus:

Olennaista on noudattaa kuntastrategiaa. Uusina lisätoimenpiteinä on otettu käyttöön rakentajan raksaraha 1.6.2024 sekä muksuraha 1.1.2025 sekä profiloiduttu kaikessa mainos- ja markkinointityössä lapsiperheystävälliseksi kunnaksi. Kuntastrategian päivitystyö aloitettiin syksyn 2025 aikana, ja Toivakan kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian 7.9.2026. Uusi kuntastrategia ohjaa kuntaa entistäkin selvemmin kohti strategisten tavoitteiden saavuttamista ja kuntastrategian valmisteluprosessin tarkoitus oli tuoda kuntastrategia itsessään selkeämmäksi osaksi kunnan johtamisjärjestelmää.

Mainos- ja markkinointityössä hyödynnetään entistäkin enemmän lapsiperheystävällisiä monipuolisia tapahtumia, joiden määrää on kasvatettu. Kunnan näkyvyys on lisääntynyt, ja sen myötä myös kunnan lapsiperheystävällinen ja toimeliaisuuteen kannustava kuntabrändi hahmottuu entistä useammalle kunnan ulkopuoliselle taholle. Kesä- ja kausiasukkaiden entistäkin parempi huomioiminen on merkittävä lisä kunnan elinvoima- ja tunnettavuustyön kannalta, ja siihen tullaan miettimään lisätoimenpiteitä. Vuonna 2025 toteutettiin muun muassa kesäasukkaiden ilta Vanhassa Pappilassa.

Näiden toimenpiteiden taustalla on myös se tosiasia, että syntyvyyden lasku jatkuu tulevaisuudessakin ja kilpailu lapsiperheistä kiristyy entisestään. Kun väestö samalla ikääntyy, luonnollinen väestönkasvu vähenee. Tämän vuoksi kunnan on samaan aikaan tehtävä lisätoimenpiteitä pitääkseen väestökehityksen nykytasolla/maltillisesti laskevana, oltava realistinen asettaessaan kasvutavoitteita ja pohjattava kasvutavoitteet konkreettiseen toimenpiteisiin, ei toiveajatteluun. Toivakan kunnassa suuri vahvuus on ollut se, että kuntayhteisö toimii toisiaan tukevan yhteisön lailla. Tapahtumia ja tilaisuuksia suunnitellaan yhdessä ja niiden järjestämistä tuetaan yhteisesti. Tätä tavoitetta tukemaan vuoden 2025 aikana valmisteltiin yhteisöavustusten lisääminen vuoden 2026 talousarvioon. Tavoitteena on luoda edellytyksiä ihmisten toimeliaisuudelle kaikkialla Toivakassa, saattaa järjestöjä sekä yhdistyksiä yhteen. Yhteisöavustuksiin varattiin yhteensä 15.000,00 euroa, ja sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle annettiin vastuu yhteisöavustusten myöntämisestä.

Henkilöriskeihin varaudutaan tiiviillä palvelualueiden välisellä yhteistyöllä, työ- ja tehtäväkokonaisuuksien suunnittelulla, esihenkilöiden yhteisillä tapaamisilla sekä seudullisen yhteistyön ja verkostomaisen toimintamallin kautta. Pienessä kunnassa kannattaa arvioida jo olemassa olevan henkilöstön hyödyntämistä erilaisissa tehtävissä, jos heille osoitettujen työsuoritteiden määrä vähenee toimintaympäristön muutosten seurauksena. Pienen kunnan kannattaa keskittyä kunnan ydintoimintoihin kustannustehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuntaympäristöjohtaja jätti irtisanomisilmoituksen kuntaympäristöjohtajan virasta 18.9.2025. Viranhoidon viimeinen työpäivä on 2.10.2025. Johtavan viranhaltijan irtisanoutuminen koetteli kunnan kykyä hoitaa arjen toimintoja, toteuttaa talousarvion investointiosiota sekä suunnitella vuoden 2026 talousarviota ja sen investointiosaa. Kuntaympäristöjohtajan sijaisuutta määrättiin hoitamaan kunnanjohtaja,

palvelusuunnittelija sekä talous- ja hallintosuunnittelija. Tämä testasi kunnan yllä kuvattua tavoitetilaa hoitaa työtehtäviä joustavasti ja palvelualueiden rajat ylittäen sekä muutostilanteeseen sopeutuen.

Uusi kuntaympäristöjohtaja aloitti virassaan 2.2.2026

Avainhenkilöriskeihin varauduttiin perustamalla virka-apulaisrehtorin virka Toivakan perusopetukseen (kh 20.1.2025 ja kv 24.2.2025) sekä aloittamalla keskustelu hallinto- ja henkilöstöjohtajan viran perustamisesta Toivakkaan vuoden 2026 aikana. Uusien virkojen perustamisen taustalla oli tunnistettu tarve varmistaa Toivakan kunnan perustoimintojen ylläpito sekä kehittäminen kaikissa tilanteissa, myös muutos- ja poikkeustilanteissa sekä mahdollistaa erilaisten työyhdistelmien uudelleenarviointi sekä luoda edellytyksiä henkilöstöjohtamisen kehittämiseksi.

Uusi virka-apulaisrehtori aloitti virassaan 30.3.2026 ja uusi hallinto- ja henkilöstöjohtaja aloitti virassaan 1.8.2026. Lisäksi uusi päiväkodinjohtaja aloitti virassaan 3.8.2026.

Ulkoisiin uhkiin varaudutaan parhaiten Keski-Suomen alueen viranomaisyhteistyön sekä kunnan oman varautumis- ja valmiussuunnittelun kautta. Vuoden 2025 aikana päätettiin myös ensimmäistä kertaa aloittaa suunnitelmallinen vesihuollon saneeraus- ja kartoitustoimet, joiden avulla ylläpidetään turvallista ja toimimaa vesihuollon infrastruktuuria sekä palvelua.

4. Miten kunnanhallitus varmistaa sille kuuluvien tehtävien hoitamisen?

Arviointikertomuksen kohta: 4.4. Kunnanhallitus

Vastaus:

Hallintosäännön pykälässä 25 kuvataan kunnanhallituksen tehtävät ja toimivalta. Kunnanhallitukselle on kirjattu 21 tehtävää. Kunnanhallitus ei ole erikseen käynyt sellaista keskustelua, jossa tähän kysymykseen pohdittaisiin tarkempaa vastausta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on tuotu kunnanhallituksen käsiteltäväksi 24.8.2026 ja valtuustolle 7.9.2026.

5. Miten aiotaan turvata Kankaisten kyläkoulun toimintaedellytykset ja toiminnan jatkuminen?

Arviointikertomuksen kohta: 4.5. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Vastaus:

Toivakan kunnassa on kaksi koulua: Kankaisten kyläkoulu sekä Toivakan koulukeskus ja kaksi päiväkotia: Päiväkotitouhuvakka ja päiväkotitouhuvakka Ruuhiryhmä.

Kankaisten kyläkoulu ja päiväkotitouhuvakka Ruuhiryhmä toimivat vuokrakiinteistössä, jonka vuokrasopimus on päättymässä lokakuussa 2028, jos vuokrasopimus irtisanotaan viimeistään lokakuussa 2027.

Syntyvyys on maassamme laskussa ja myös Toivakassa syntyvyyteen perustuva oppilasennuste osoittaa oppilasmäärän puoliintuvan lukuvuoteen 2031-2032 mennessä. Oppilasennuste on kokouksen oheismateriaalina.

Kankaisten kyläkoululla työskentelee vakituisesti kolme luokanopettajaa ja yksi koulunkäynnin ohjaaja sekä kaksi määräaikaista koulunkäynnin ohjaajaa. Päiväkotitouhuvakassa Ruuhiryhmässä työskentelee vakituisesti kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi lastenhoitaja. Lisäksi palkataan lapsimäärän ja tuen tarpeisiin perustuen määräaikaista työntekijöitä, määräaikaaisuuden perusteiden myös täyttyessä.

Kankaisten kyläkoulun ja päiväkotitouhuvakka Ruuhiryhmän tulevaisuutta on käsitelty useita kertoja päätöksentekokoelinten iltakouluissa, seminaareissa ja kyläilloissa. Keväällä 2026 on sivistys- ja hyvinvointilautakunnan aloitteesta laadittu lapsivaikutusten arviointi, johon liittyy on toteutettu kyselyt huoltajille, kyläläisille, oppilaille sekä henkilökunnalle. Lisäksi kyläseura toteutti oman kyselynsä.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päätti (9.6.2026) ehdottaa kunnanhallitukselle (kh 15.6.2026) ja edelleen valtuustolle, että

1. Kankaisten kyläkoulun ja päiväkotin Ruuhiryhmän kiinteistön vuokrasopimusta jatketaan viisi vuotta ajalle 2028 - 2033 kolmiopettajaisena kyläkouluna ja varhaiskasvatusyksikkö Ruuhiryhmänä.

2. Kankaisten kyläkoulun oppilasmäärää tarkastellaan keväällä 2031 siten, että oppilasmäärään lasketaan mukaan myös vuonna 2033 kuusi vuotta täyttävät lapset ja myös muiden kuin toivakkalaisten oppilaiden lukumäärä koulun oppilaina.

3. Vuokrasopimusta jatketaan edelleen v. 2033 jälkeen viisi vuotta, mikäli oppilasmäärä ja alueen kuusivuotiaiden lukumäärä yhteenlaskettuna ei alita 30 oppilaan rajaa pysyvästi tarkasteluajankohdasta eteenpäin.

Kankaisten kyläkoulun ja päiväkotin Ruuhiryhmän vuokrasopimuksen jatkaminen on merkittävä edellytys sille, että aluetta on mahdollista kehittää ja sen veto- ja pitovoimaa vahvistaa. Kankaisten kyläseura ja vanhempainseurakunta on aktivoituneet näkyvällä tavalla vuoden 2025 aikana, ja osaltaan mahdollistaneet koulun ja päiväkodin sekä alueen elinvoiman lisääntymisen. Tulevat tapahtumat ja kyläseuran ja vanhempainseurakunnan sekä kunnan yhteiset markkinointi- ja viestintätoimet tukevat elinvoimaisen Kankaisten kylän kehittymistä myös jatkossa.

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti 15.6.2026 ja valtuusto 7.9.2026.

6. Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä toukokuussa 2025 valmistuneen kiinteistöohjelman johdosta?

Arviointikertomuksen kohta: 4.6. Kuntaympäristölautakunta

Vastaus:

Toivakan kunnan kiinteistöohjelma 2035 toimii kunnan kiinteistöomaisuuden kehittämisen taustaselvityksenä ja päätöksenteon tukena. Kuntaympäristölautakunta, kunnanhallitus ja valtuusto ovat merkinneet ohjelman tiedoksi, mutta kiinteistöohjelma ei sisällä sitovia päätöksiä. Kiinteistöohjelmaa käytetään korjausinvestointien priorisoinnin apuna ja muun päätöksenteon tukena.

Metsäomaisuuden hoidosta on kuntaympäristölautakunnassa käyty keskustelu metsästrategian laatimisesta ja asia on valmistelussa. Metsästrategian valmistumisen ja hyväksymisen jälkeen metsäomaisuuden hoito on tarkoituksenmukaista kilpailuttaa.

7. Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä kuntaympäristölautakunnan alaisten toimintojen kustannustehokkuuden selvittämiseksi ja tehokkuuden parantamiseksi.

Arviointikertomuksen kohta: 4.6. Kuntaympäristölautakunta

Vastaus:

Kustannustehokkuuden selvittämiseksi tehdään kustannusten seurantaa ja kilpailutuksilla pyritään saavuttamaan kustannustehokasta toimintaa. Käytännön toimenpiteinä lisätään työn suunnitelmallisuutta ja vuosiohjelman laatimista, hyödynnetään paremmin sähköisiä kunnossapito- ja työnohjausjärjestelmiä, keskitetään hankintoja ja kilpailutuksia, vahvistetaan henkilöstön osaamista sekä vähennetään tarpeettomia konsulttistoja. On huomioitava, että luottamushenkilöiden osalta tällaista esitystä ei ole esitetty.

Kuntaympäristöpalvelut on lisännyt omana työnä tehtyä suunnittelua ja työnohjausta. Avainhenkilöriskin tunnistaminen ja pienentäminen on aloitettu vahvistamalla hallinnon henkilöstöä. Kuntaympäristöpalveluiden hallinto on tuki edelleen kapea ja talousarvion laatimisvaiheessa on mahdollista pohtia organisaation vahvistamista tai muuta mahdollista ratkaisua organisaation vahvistamiseksi. Vuoden 2025 konsulttipalveluihin käytetty rahamäärä voi puoltaa myös pysyviin henkilöresursseihin kohdentamista, mutta työkuormaan voidaan vaikuttaa myös tehtävien ajoittamisella ja aikataulutuksella sekä sisäisillä järjestelyillä.

8. Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä

laskuttamattoman veden ja laskuttamattoman jäteveden suuren määrän selvittämiseksi ja eron pienentämiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella liittymättömien liittymävelvollisten saamiseksi verkostoon, vesihuollon korjausta vaativien toimenpiteiden toteuttamiseksi, vesihuoltolaitoksen talouden tasapainottamisen suunnittelemiseksi ja vesihuoltolaitoksen johtamiskyvyn turvaamiseksi.

Arviointikertomuksen kohta: 4.7. Vesihuoltolaitos

Vastaus:

Vesi- ja viemärilaitosta koskeviin kysymyksiin voidaan todeta, että toimenpiteinä ovat: selvitetään verkostovuodot järjestelmällisillä vuototutkimuksilla, uusitaan vanhimpia ja riskialteimpia runkolinjoja sekä kaivoja, tarkistetaan mittareiden toimivuus ja mittaustarkkuus, analysoidaan alueittain veden tuotannon ja laskutuksen erot ja toteutetaan vuotovesiohjelma jätevesiverkostolle. Liittymisvelvollisten saaminen verkostoon on haasteellinen kokonaisuus, koska vesi- ja viemärilaitoksen taloudelliset resurssit on rajattuja. Edelleen verkostomaksujen taksoja on tarkoituksenmukaista kehittää siten, että vesi- ja viemärilaitos kattaa kulunsa. Yhteistyötä kehitetään edelleen toimintavarmuuden ja varautumisen parantamiseksi.

9. Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä investointien perustelemisen, suunnittelun, toteutuksen ja tavoitteiden saavuttamisen tehostamiseksi.

Arviointikertomuksen kohta: 4.8. Investoinnit

Vastaus:

Investointien tulee olla suunniteltuja ja tarpeeseen perustuvia. Kuntaympäristölautakunta toteuttaa kunnanvaltuuston myöntämien määrärahojen puitteissa investointiohjelmaa ja investointiohjelma on talousarvion osa ja nimenomaisesti arvio investointiin kuluviin määrärahoista. Tonttien myyntitavoite on pyritty saavuttamaan aktiivisella markkinoinnilla muun muassa esitteillä ja osallistumalla rakennusmessuille ja tämän tyyppistä toimintaa jatketaan edelleen. Osa investointien toteutuksesta on jäänyt toteutumatta henkilöstöresurssien puutteista johtuen.

10. Mihin toimenpiteisiin aiotaan ryhtyä henkilöstön työhyvinvoinnin ja kriittisten tehtävien hoitamisen turvaamiseksi?

Arviointikertomuksen kohta: 4.9. Henkilöstö

Vastaus:

Virka-apulaisrehtorin sekä hallinto- ja henkilöstöjohtajan virkojen perustaminen ovat olennainen edellytys henkilöstön työhyvinvoinnin sekä kriittisten tehtävien hoitamisen turvaamisen varmistamiseksi. Lisäksi tiivis yhteydenpito työterveyshuolto Mehiläisen kanssa sekä työnantajan ja työntekijöiden välisen vuorovaikutuksen ja työntekijöiden osallistamisen lisääminen on merkittävässä roolissa. Kunnan henkilöstöpolitiikkaa ohjaavat asiakirjat, kuten työsuojelun toimintaohjelma, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, henkilöstökertomus, työhyvinvointi- ja työtyytyväisyyskyselyt ohjaavat kunnan henkilöstöpolitiikkaa. Henkilöstössä tapahtuneet muutostilanteet on hyödynnetty siten, että eri työntekijöiden ja työntekijäryhmien vuoropuhelua ja arjen käytänteitä on voitu kehittää ja arvioida uudelleen. Hallinto- ja henkilöstöjohtajan viran myötä henkilöstöpolitiikan kehittäminen, palvelualuejohtajien sekä esihenkilöiden yhteistoiminnan kehittäminen ja sisäisen viestinnän kehittäminen ovat mahdollista toteuttaa tavoilla, jotka vastaavat työterveyshuollon, työhyvinvointikyselyn ja esihenkilöiden kuvaavaa tarvetta. Esihenkilöiden avuksi varhaisen tuen puuttumiseen on otettu käyttöön Mehiläisen Kompassi-työkalut.

2. Liitteen 1 lausuntopyynnön kehittämiskysymykset

Tarkastuslautakunnat pyytävät kuntaa ja hyvinvointialuetta vastaamaan seuraaviin kehittämissuhteisiin erikseen.

1. Miten hyvinvointialue ja Toivakan kunta parantaa perhekeskuksen viestintää ja tunnettuutta arjen ympäristöissä?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Toivakan kunta on viestinyt Keski-Suomen hyvinvointialueen perhekeskuksen palveluista yhdessä sovitulla tavoilla tukien hyvinvointialueen viestintää. Hyvinvointialueen kanssa on järjestetty viestintäpalaveri. Käytössä ovat olleet kunnan normaalit viestintäkanavat (verkkosivu, kunnan hyvinvointipalveluiden uutiskirje, kunnan sosiaalinen media, koulujen osalta Wilma-viestintä, varhaiskasvatuksessa ilmoitustaulu ja varhaiskasvatuksen omat huoltajille suunnatut viestintätavat ja seinäilmoitukset kunnan ilmoitustauluilla). Kunnan henkilöstölle on jaettu tietoa perhekeskuksen palveluista edelleen eteenpäin jaettavaksi perheille/huoltajille. Perhekeskuksen arkeen jalkautumista lisäämällä voidaan lisätä toiminnan tunnettuutta. Viestinnässä noudatamme jatkossakin hyvinvointialueen kanssa yhdessä sovittuja tapoja. Perhekeskuksen verkostomaisen toiminnan alla olevaa yhdistystoimintaa hyvinvointialue ja yhdistykset viestivät yhdessä, ja tässä kunta on myös tukena viestimällä jatkossakin yhdistysten toimittamaa informaatiota omissa kanavissaan.

2. Miten hyvinvointialue ja Toivakan kunta parantaa perhekeskuksen seinätöntä (verkostomaista) toimintamallia ja jalkautuvaa toimintaa (toimintaa arjen ympäristöissä kuten päiväkodeissa ja kouluissa)?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Toivakan kunta on kutsunut aiemmin perhekeskuskoordinaattoria mukaan päiväkodin ja koulun vanhempainiltoihin, mutta koordinaattori/koordinaattorit eivät ole vielä voineet aikataulullisesti osallistua näihin. Koordinaattoria on pyydetty myös vierailemaan päiväkodilla lasten hakutilanteiden yhteyteen, jotta hän tulisi tutuksi vanhemmille, mutta tämä ei ole vielä toteutunut. Perhekeskustoiminta on ollut esittelyssä esimerkiksi kunnan hyvinvointipahtumassa viime vuonna. Koordinaattorit ovat jalkautuneet MLL:n ja seurakunnan kerhoihin mukaan. Jatkamme edelleen aktiivista kutsumista jalkautumaan mukaan koulujen ja päiväkodin tilaisuuksiin ja arkeen kohtaamaan toivakkalaisia vanhempia erilaisissa yhteyksissä. Jalkautuvaan työhön hyvinvointialueen koordinaattorilla on Toivakka-päiviä, jolloin hän voi tarvittaessa saapua Toivakkaan. Edellytyksenä Toivakassa käynneille on kuitenkin asiakasajanvaraukset Toivakassa. Näihin käynteihin voidaan sitten yhdistää myös muuta sisältöä esim. verkostotapaamisia paikan päällä.

3. Miten ja missä laajuudessa hyvinvointialueella ja Toivakassa on tahtoa laajentaa palveluja eri ikäryhmille, miksi?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Perhekeskuksen palveluina meillä on tällä hetkellä vanhemmuuden tukipysäkki ja verkoston toiminnassa ovat toteutuneet MLL:n perhekahvila ja olkkari-illat (MLL & ev.lut.srk yhteistyö) sekä seurakunnan kerhot. Verkoston toimintoihin toivotaan vahvaa tukea hyvinvointialueelta. Meillä tavoite on tehdä nämä perhekeskuksen muutamat toimintamuodot tutuksi kuntalaisille ja luoda niihin vakautta. Esimerkiksi vanhemmuuden tukipysäkin eteen tehdään koko ajan työtä, jotta sen tarjoama tuki tulisi vanhemmille tietoisuuteen. Asiakasmäärä on pikkuhiljaa alkanut lisääntymään, mutta resurssia tuen saamiseksi on ollut edelleen runsaammin tarjolla kuin on käyttäjiä. Erilaisten teemojen ympärille on ollut tahtotilaa rakentaa uusia palveluja, esim. Sapere-ryhmä ruokakasvatukseen, mutta näihin ei löytynyt osallistujia. Eletään siis edelleen vaihetta, jossa keskeisin asia on perustoiminnan tutuksi tekeminen.

4. Miten perhekeskusverkoston toimijoiden rooleja ja vastuita aiotaan täsmentää ja koordinaatiota vahvistaa?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Hyvinvointialueen perhekeskuskoordinaattori tekee yhteistyötä kunnan hyvinvointisuunnittelijan kanssa ja he kutsuvat säännöllisesti koolle monitoimijaisen Perhevakka työryhmän, joka käsittelee ajankohtaisia ilmiöitä lasten, nuorten ja perheiden osalta ja vaihtaa informaatiota sekä pitää verkoston ajan tasalla erilaisista palveluista. Perhevakassa on laajasti edustettuna hyvinvointialueen, kunnan, yhdistysten ja seurakuntien työntekijöitä. Perhevakan alla toimivat monitoimijaiset alle kouluikäisiin painottuva Vekaravakka ja vanhempiin lapsiin ja nuorisoon painottuva Nuorisovakka. Näistä vakoista tieto kulkee kunnan hyvinvointityöryhmään ja vastavuoroisesti hyvinvointityöryhmästä

vakkoihin. Malli on koettu hyväksi. Työryhmissä päästään pureutumaan melko konkreettisesti arjen haasteisiin ja ilmiöihin ikäryhmittäin ja Perhevakassa niitä pystytään suhteuttamaan kunnan ja koko hyvinvointialueen tasolle.

5. Miten palvelujärjestelmän yhteensovittamista on tehty ja perhekeskuksen toimintoja ja palvelujen päällekkäisyyksiä kuntien kanssa vähennetty sekä voimavaroja yhdistetty?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Kunnasta tehdään säännöllistä yhteistyötä perhekeskuskoordinaattorin kanssa ja kutsutaan häntä mukaan erilaisiin kuntaorganisaation kokouksiin ja tilaisuuksiin. Säännöllinen kuulumisten vaihto ja toiminnoista viestintä hyvissä ajoin vähentää mahdollista päällekkäisyyttä.

6. Miten paikalliset erityispiirteet ja palvelutarpeet on huomioitu perhekeskusverkostossa? Miten ratkaisuihin on päästy?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Paikallisten tarpeiden ja resurssien pohjalta Toivakassa on päädytty verkostomaiseen perhekeskuksen toimintamalliin, jossa Perhekeskusta ei ole sidottu mihinkään tiettyyn tilaan tai rakennukseen. Perhekeskustoiminta kehittyy edelleen ja pyrkii vastaamaan paikallisiin tarpeisiin.

7. Miten palveluohjausta ja sisääntuloväylää (yhden luukun periaatetta) on selkiytetty?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Yhden luukun periaate on esitelty Perhevakka-palaverissa hyvinvointialueen toimesta laajan verkoston jäsenille. Asiakasohjausyksikön ts. yhden luukun palvelun numeron jakamista tehostetaan uuden hyvinvointialueen laatiman esitteen myötä. Samasta numerosta saavat ohjausta sekä perheet että perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset niin kunnassa kuin hyvinvointialueella.

8. Mikä on Toivakan kunnan resurssointi (suora rahoitus, henkilöstöresurssi, tilat tms.) perhekeskustoimintaan?

Arviointikertomuksen kohta: Liite 1: Tarkastuslautakuntien lausuntopyyntö

Vastaus: Kunta on tarjonnut ilmaiset tilat Perhekeskustoiminnalle. Hyvinvointisuunnittelija toimii perhekeskuskoordinaattorin vastinparina esimerkiksi säännöllisissä Perhevakka-työryhmän kokouksissa. Kunta antaa tukensa monin tavoin viestinnässä erilaisia viestintäkanavia hyödyntäen.
